

נ א ו ם

אשר אמר הרב מוה"ר פנחס הלוי קלר נ"י ראש ועד בעד הדת
ותרבות בתוך אגודת הרבנים בממלכת ס.ה.ס. אצל אסיפת הרבנים כיום
ג' וד' לחדש תמוז שנת ה' תרפ"ו בעיר זעמון תע"א.

עלי החובה המכבדת להגיש לפניכם עם מאמר, אשר בו
ידבר אדת שאלות הדתיות והתרבותיות, כאשר עינינו רואות
המצב בענינים האלה בתוך חיי היהודים של ארצנו.

אם רוצים אנחנו לשפט על מראות הדתיות, מוכרחים
אנחנו ראשית לחשב על פעולת הרבנים בחיי קהלותינו. כמעט
כל הערות בשדה הקדש של דתנו הנשגכה יוצאים מזו רוח ולב
הרבנים, אשר מנהיגים עדות של ישראל. אנשי הקהלות, אם
מתעסקים בעניני הדת, פונים את פניהם לרבניהם, אותם
שואלים וממנם הם מצפים תשובה.

בשטה הזאת הייתי רוצה לרומם מראה אחת, אשר אנחנו
רואים לפנינו כמו סימן ואות זמננו ואשר מאורה על דרך
תפקודתנו כמו עמוד אש במדבר החיים. וזאת היא: כמעט כל
הרבנים, אשר היום עומדים במשמרת הקדושה בארצי מלכותנו
מודים והושקפה דבוקת שטה קאנזערוואטיוות. מתוך המלחמות
ונסיונות במשך מאה האחרונה בשנים הכירו הרבנים האמת,
כי הדרך הזוה דרך יחידי של תורה, אשר בו אנחנו יכולים
להציל יסודי האמונה. חברי הנכבדים! אנחנו צריכים לפסע
בדרך הזוה הלאה ובשטה הזאת לשאל ולדרש עוד יותר מן בני
קהלתנו.

הקהלות דורשות בכל פעם מן הרבנים דברים שונים
על שדה תפקודתנו, הרבה פעמים גם דברים בלא חכמה ובלא
יסוד. הסבה הזאת לא טובה ולא יפה היא. אנחנו צריכים
להיות דורשים בשם ה' ובשם תורתו. צריכים אנחנו להיות
מולנו ולדרש בלא הפסק ובלא הנחה, כי תקוני כשרות יהיו
בקהלותינו למעלה מי כל ספק, כי תהי לכל הפחות בכל
ההלך גדולה מקוה כשרה, כי בענינו אשות לא יהיו מכשולים
וכדומה וכדומה. מנהיגי עולמיים של קהלותינו דורשים ממנו
פעמים רבים סבלות והוללות ואך אנחנו יכולים לשתק אדת
חובות הקדושות, מה שנוגע לעניני אשות יש תקלות בארצנו.
צריכים אנחנו לדרש מזו אגודת הקהלות, כי היא תסכים עמנו
ותשלח ההלטה לכל הקהלות, כי רק לרבנים, אשר יש להם
התרת הוראה, יש רשות להתעסק בעניני אשות.

בהתקנות, אשר אגודת המהלות מציעה עתה לפני ממשלת מלכותנו, להביא חוק לסדר המהלות, יש דברים אחדים, אשר משפילים כבוד וחרות מנהיגי ומנהילי הדור, אשר הם הרבנים, מכירים אנחנו בתודה ובהלל, כי הרב הראשי בארצנו, הרב הנעלה הנכבד והנחמד מוה"ר כש"ת יצחק אלקאלעי שליט"א לחם בענין הזה כארי לעשות רצון אבינו שבשמים. הייתי עד פעם אחד, כי חברים נכבדים בקשו אותו, שלא יעשה מניעה בדבר, כי ראו ההבדלה בהשקפות של רבנים ומנהיגי עולמוים כ"כ קשה, אשר כמעט לא יכולים להשלים. אמנם בדבר אחד קשה לנו לסוג אחר. הרוח הדעמאקראטי, אשר עמו העולם מתגלגל לפניו, גם כן טובע ממנו, כי אם כבר יש ברשות כח אחת זכויות, מן הזכויות האלה לא נעשה הפקר. לפי התקנה החדשה, רב רק אחר ג' שנים יכול להיות בעדתו על מושבו נכון. אני רואה בסבה הזאת מן ההשקפה הודתית מצב מסוכן, וכזאת ג"כ לא הית' עוד בקהלות, אשר כהי עוד היה איזה קבלה מוסרית. רב הוא איש בעל דעה, אשר פעמים רבים צריך ללחם בעד חברתו ובעד דעותיו. ובכן יכול להיות בנקל, כי ע"י מסירת נפש שלו הוא ומשפחתו יאבדו לחם ומנוחה. בסדר אסיפתנו אתן עוד הצעה בענין הזה לפני הכנסיה הנכבדה, כי אם אפשר נתקן עוד העוות הזאת.

על שדה התרבות היהודית צריכים אנחנו להכיר, כי חברים הנכבדים בשנה העברה הרבה עבדו בהתמדה ובשקידה. כמעט בכל חדש עזב מכבש הדפוס ספר או מחברת אחת, אשר חברו הרבנים בארצנו, והנאומים ומאמרים בעל פה ועל דפי העתונים שונים — הם בלא מספר. ובתוכם יש דברים רבים, אשר ערכם מתרומם על שוט הזמן ומקום. והוי מזה מכל קהלה וקהלה אנחנו שומעים, איך הרבנים מטרידים עצמם ועובדים באמונה, כדי להרחיב גבולי התורה והמדע בתוך לכבות וחיי אחינו. אמנם בענין הזה דאגה גדולה כמו ענן קשה עומדת לנגד עינינו. אצל כל כונה וכונה אצל כל פעולה ופעולה על שדה התרבות לפנינו פורחת השאלה הכבדה: כסת מנלן? השאלה הזאת בארצנו כמובן הזה כ"כ קשה, כי כמעט לא אפשר לעבוד ולעשות מאומה.

המחבר פונה עצמו ימינה ושמאלה ובלב כואב שואל: מאין ובא עזרי? מצד אחד מעט האהבה לעמת תוצאות רוחניות בארצנו ומצד אחר אנחנו שומעים: תם הכסף, לא ביכלתנו לנרב או להקדיש יותר על ענינים כאלה. הסבה הזאת מונחת על חיים רוחניים שלנו כמו אבן על פי הבאר, אשר רוצה לסתום כל מעין נובע בתורה ובמדע. כל מעין התרבות וההתפתחות. הצורך דורש כי נעשה כאן איזה דבר לתקן! מן

אגודת הקהלות מוכרחים אנחנו לדרש, כי תתמך יותר במוכני חומרי דברים רוחניים שלנו כארצנו. בזה בודאי לא יתמוטט בודגעט שלה. שנית, צריכים אנחנו בענין הזה להביע בקשה אל הכרות גדולות בחוץ לארצנו. כי תתמוכנה אותנו במיבי חומרי לטובת התרבות ומדע היהודי בארצנו. לא יכולים אנחנו להניח, כי כל הון יקר, ספרות ורוח של עמנו יאבד במרכנו. גם ארצות אחרות באייראפא האמצעית, אשר בהם ג'כ עוד סובלים בסבות החומריות מי פצעי המלחמה, היו יכולים רק באופן הזה להציל יסודם הרוחני וחיי תקוניהם.

האמונה ויראת שמים לדאבון לבנו נפלו מאד ברב קהלות ארצנו. מעטים הם האנשים, אשר הם שומרי שבת ומקיימים מצות מן תורתנו הקדושה. ע"י מראה האכלה הזאת גם האהבה והרגש הכבוד כנגד לומדי תורה הולכת ומתמעטת. היהודים לא מומירין הרבנן, כמו שצרידי, שתהיו זאת בעדת ישראל, מי מרגיש בתחילה רושם מראות האלה. בודאי הרב. בכל יום ויום אנחנו שומעים, כי אצל האגות חומריות הקשות יש גם לרבנים בקהלותיהם מחלוקות ובזיונות. יכולים אנחנו להבין דבר הזה. אבל קשה הוא לסבל. אנשים, אשר לא מכבדים ולא שומרים דברי התורה, לא יכולים ג'כ ליתן כבוד לרבנים שלהם. צריכים אנחנו כאן לבנות גדר. אנחנו מבקשים הרב הראשי הנכבד שלנו ג'י, כי הוא בהסכמה עם ועד הרבנים ובהסכמה עם אגודת הקהלות יחברו וישלחו בענין הזה קול קורא לכל הקהלות, שיהיו כבר סוף למביכה הזאת ועל יסוד הקבלה והמוסר בעדות ישורוי לא יפגמו בכבוד של מנהיגהם, אשר הולכים לפניהם ומראים להם הדרך של תורה ואמונה. לא רוצים אנחנו, כי השאל הפרעות וההשחתה המוסרית יבלעו את יסוד המוסרי של חיינו ושל עתיד שלנו. אם נחריש בכל פעם, אז אנחנו חוטאים נגד הדעה, אשר אנחנו עובדים אותה. רוצים אנחנו לשמר את הכרם, אשר אנחנו נוטרים שלו, רוצים אנחנו לבנות את הבית, אשר עלינו מוטל, רוצים אנחנו לקים את הכרית, אשר כרתנו עם אהבת לבכנו ורוצים אנחנו להרים קרן התורה והאמונה כארצנו!

